

Развитие на ПП електроника. Производство на ПП (Si)

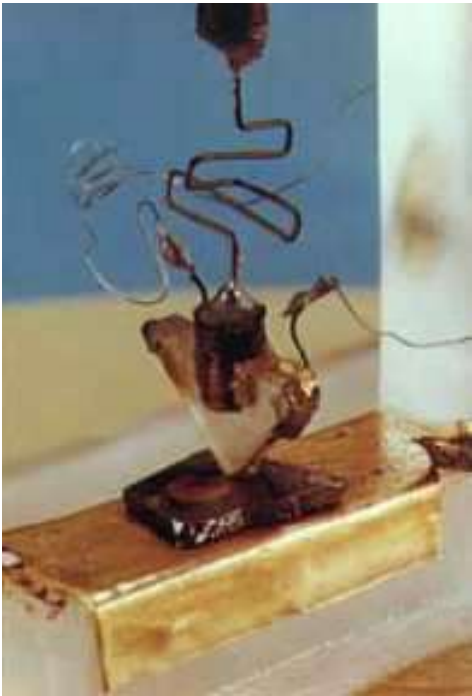
*“Не е важно да знаеш всичко, важното
е да знаеш къде да го намериш”
Алберт Айнщайн*

Развитие на ПП електроника

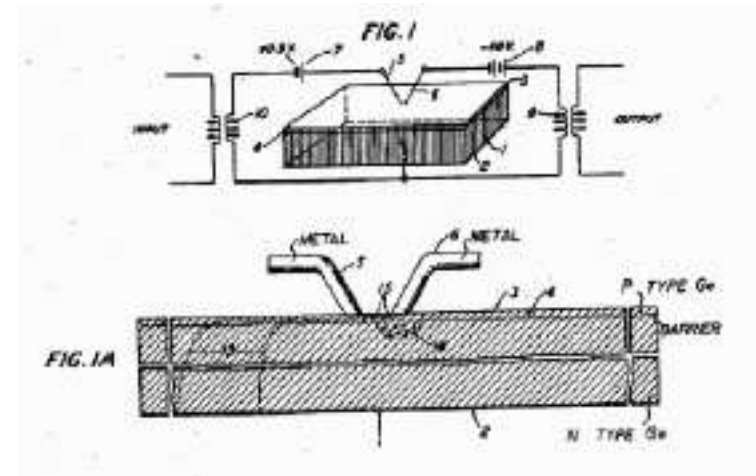
- 1938 → Schottky развива теорията на pn-прехода
- 1947 → Bardeen, Brattain и Shockley откриват биполярния транзистор
- 1954 → Поява на първия Si-транзистор (Texas Instruments)
- 1958 → Поява на първия тиристор (General Electric)
- 1958 → Jack Kilby и Gordon Moore откриват интегралната схема
- 1971 → Поява на първия микропроцесор (Intel 4004, TI MS1802NC)
- 2002 → Max. интеграция при памети и процесори
- (Pentium 4, 0,13 nm, 4,0 GHz, 42 милиона транзистори)
- 2020 Apple в новия си процесор **M1**, 5nm, 16 млрд. транзистори, което е с 35% повече от процесорите A14, които са в новите модели iPhone и iPad.

Развитие на ПП електроника

Bardeen, Brattain, Shockley

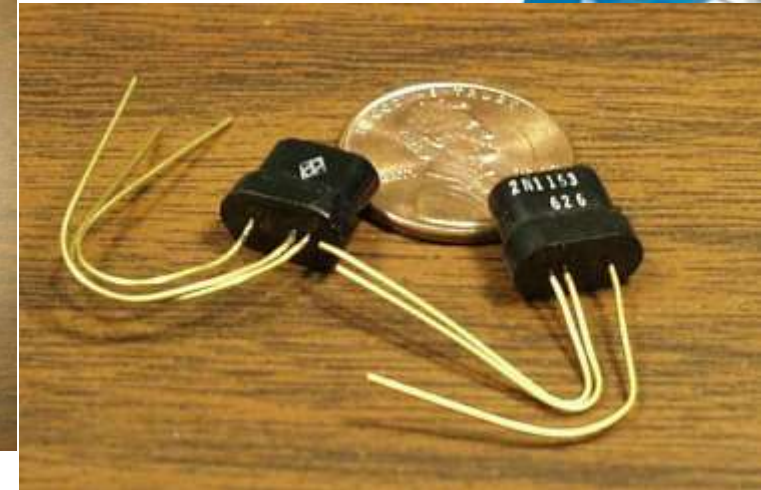
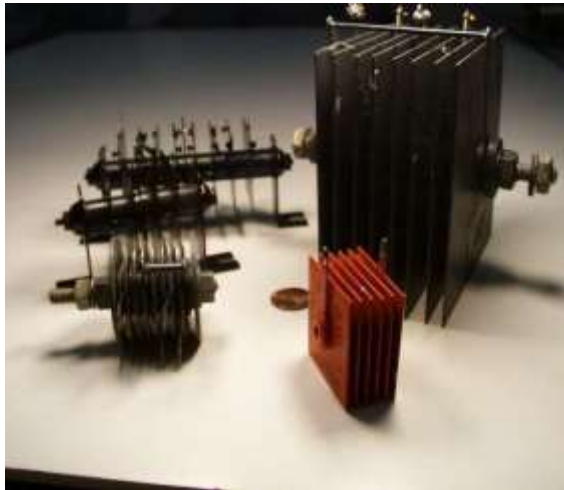
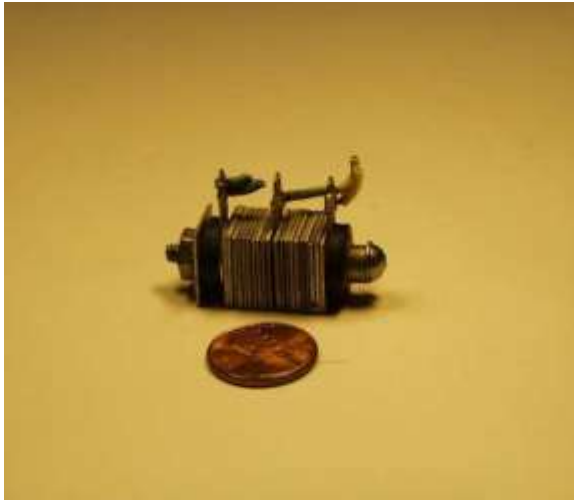
Скица на патента

Първият транзистор(1947)

1948: Патент за транзисторен ефект и транзисторен усилвател
John Bardeen, Walter H. Brattain, William B. Shockley
(Bell Telephone Laboratories, New York)

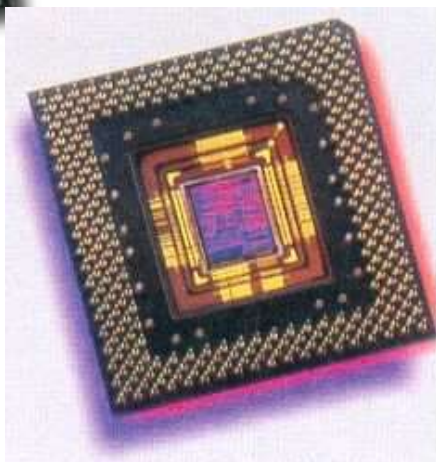

Развитие на ПП електроника

Развитие на ПП електроника

Microprocessor	Year of Introduction	Transistors
4004	1971	2,300
8008	1972	2,500
8080	1974	4,500
8086	1978	29,000
Intel286	1982	134,000
Intel386™ processor	1985	275,000
Intel486™ processor	1989	1,200,000
Intel® Pentium® processor	1993	3,100,000
Intel® Pentium® II processor	1997	7,500,000
Intel® Pentium® III processor	1999	9,500,000
Intel® Pentium® 4 processor	2000	42,000,000
Intel® Itanium® processor	2001	25,000,000
Intel® Itanium® 2 processor	2003	220,000,000
Intel® Itanium® 2 processor (9MB cache)	2004	592,000,000

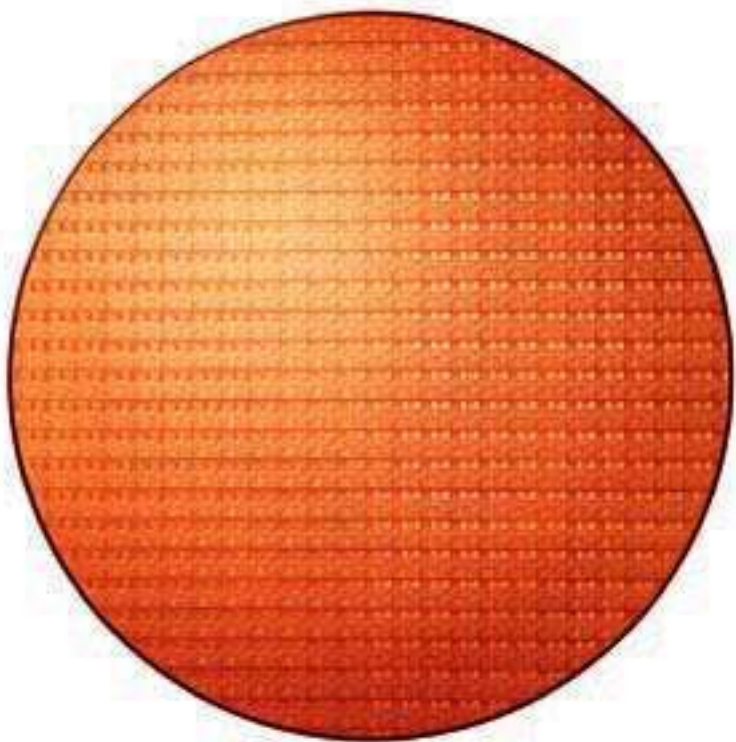
Quad-Core + GPU Core i7 2011 1,160,000,000 32 nm

8-Core Itanium Poulson 2012 3,100,000,000, 32 nm

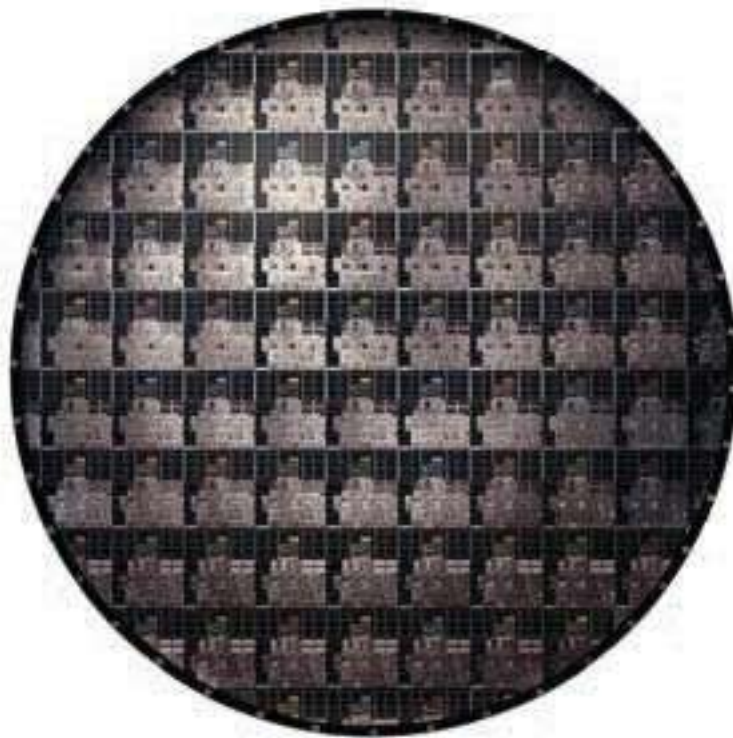
Zen 2 AMD: passing at 7 nm (95 MTr / mm2)

Развитие на ПП електроника

Intel® Pentium® 4 Processor

Intel® Itanium® Processor

Производство на ПП (Si)

Производство на ПП (Si)

Пясък, кварц (SiO_2)

Ge руда

Производство на ПП (Si)

От пясъка (кварц), който е предимно SiO_2

❑ Поликристален силиции:

Слънчеви елементи (КПД ~ 14%, но много поевтини)

❑ Монокристален силиции:

Микроелектронни компоненти (диоды, транзистори...)

Слънчеви елементи (КПД ~16%)

Производство на ПП (Si)

1- Поликристален Si, 2-Монокристален Si, 3-полирани шайби, 4-опаковани шайби, 5- компоненти

Производство на ПП (Si)

Процесът на производството е много сложен

❑ Съвместяване на знания от различни области

- ✓ Физика
- ✓ Химия
- ✓ Електротехника
- ✓ Фина механика

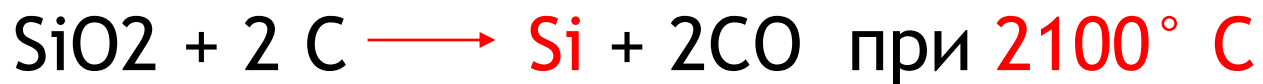
❑ Сравнително малко производители разполагат с цялостната технология

Поликристален Si (първа фаза)

Кварцовият пясък се стопява при 2100 °C

- ❑ След редукция с въглерод
  - технически силиции (Si)
- ❑ Най-често по електрохимичен път
  - Потапят се коксови електроди в стопилката

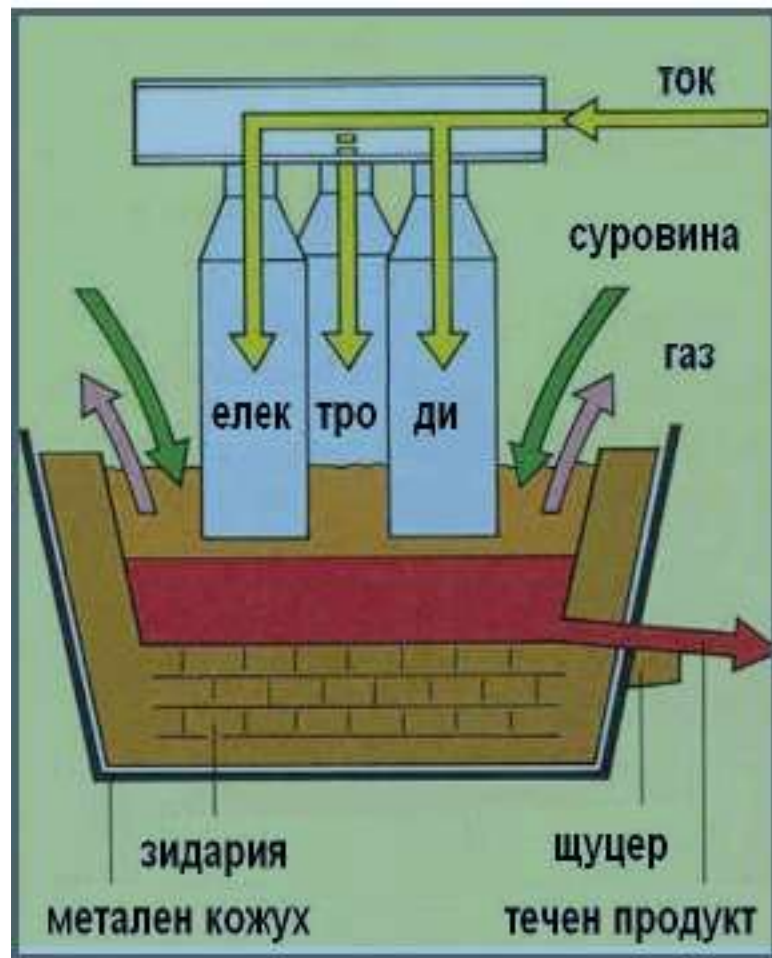

- ❑ Чистотата на Si е около 98 % (примеси Fe, Al, Ca, Ti, C)
  - Това е твърде малко за нуждите на микроелектрониката

Редукция с въглерод

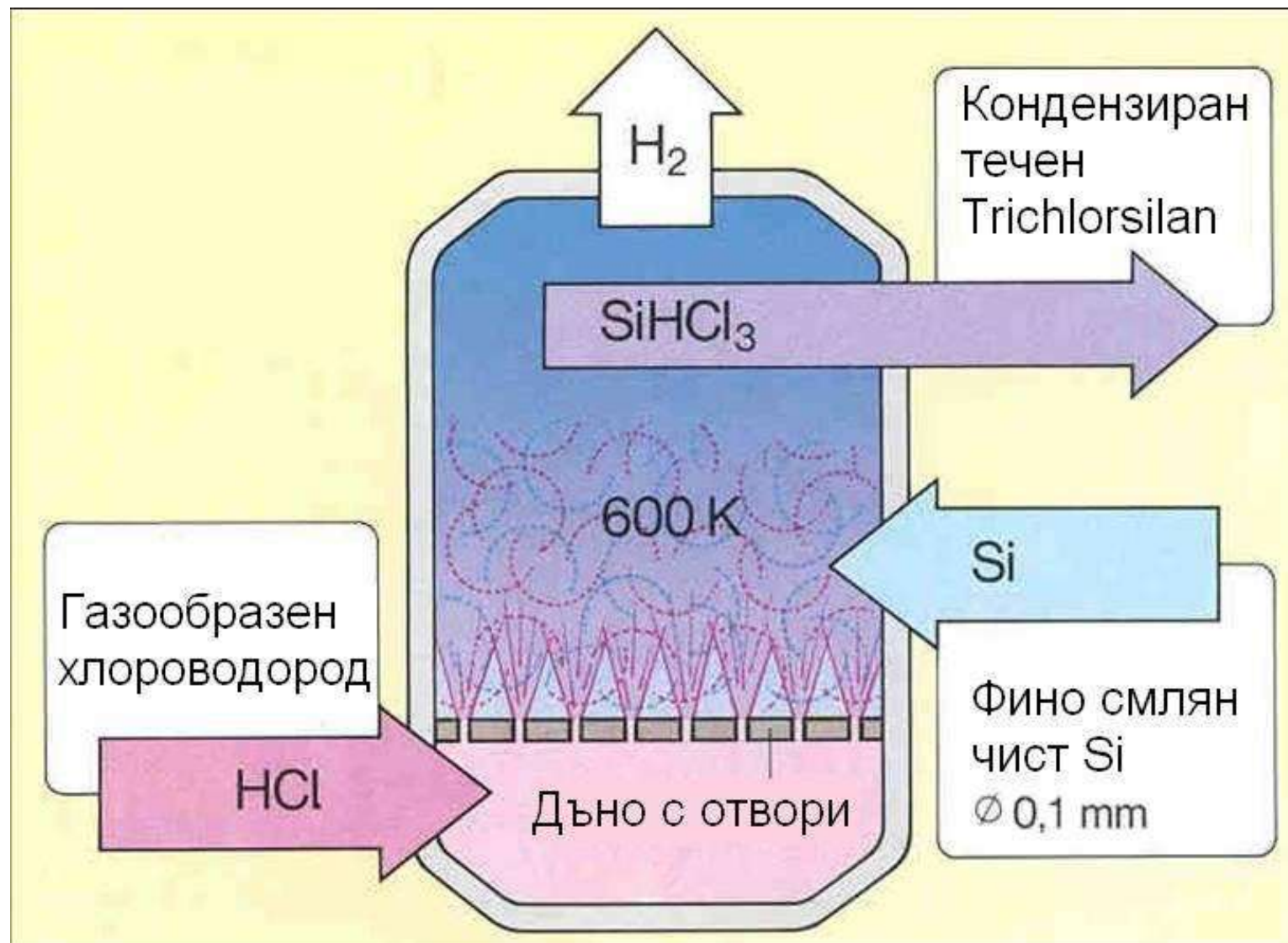
Поликристален Si – (втора фаза)

- ❑ Суровината се смила до размер около 0,1 мм диаметър
- ❑ За пречистване се добавя хлороводород
  - Trichlorsilan
- ❑ Течността се дестилира
  - Отделят се другите Si-съединения
  - чист **Trichlorsilan** (течен)

Производство на трихлорсилан

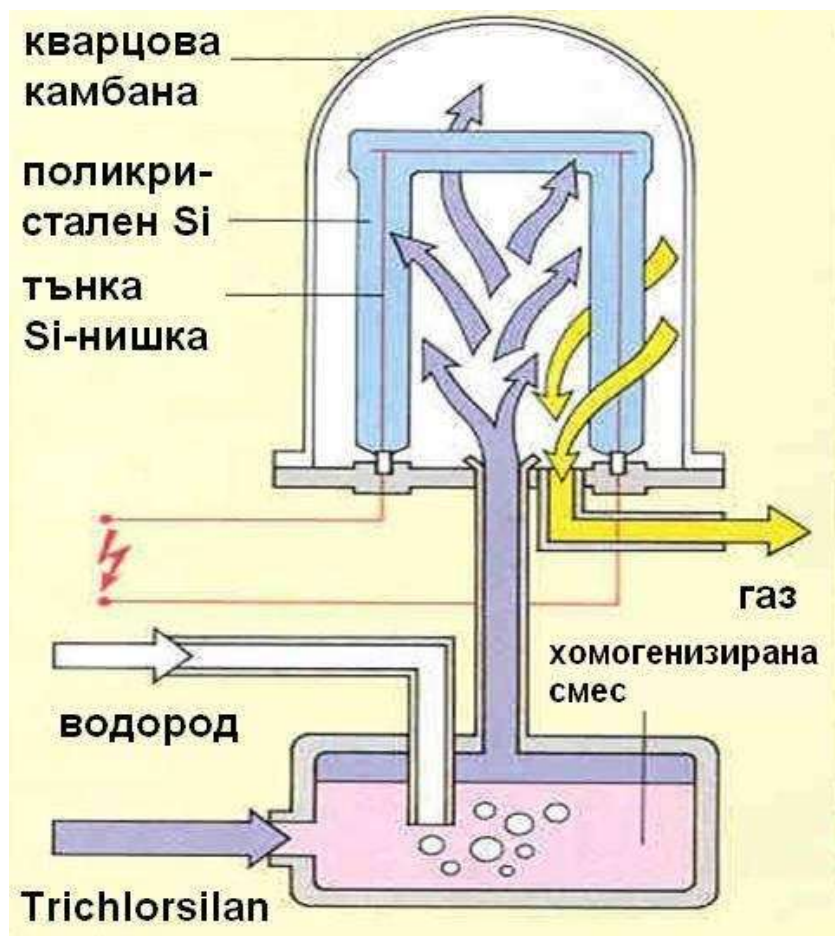
Поликристален Si - (трета фаза)

- ❑ Trichlorsilan (газообразен) се третира с водород
  - Поликристален Si с чистота 99, 9999999 %
  - Si се отлага върху много тънки нишки от чист Si
  - Получават се пръчки с диаметър 20 cm и 2 m дължина
- ❑ Най-често следва раздробяване
  - $$\text{SiHCl}_3 + 2 \text{H}_2 \xrightarrow{1400 \text{ K}} 3 \text{Si} + 8 \text{HCl} + \text{SiCl}_4$$

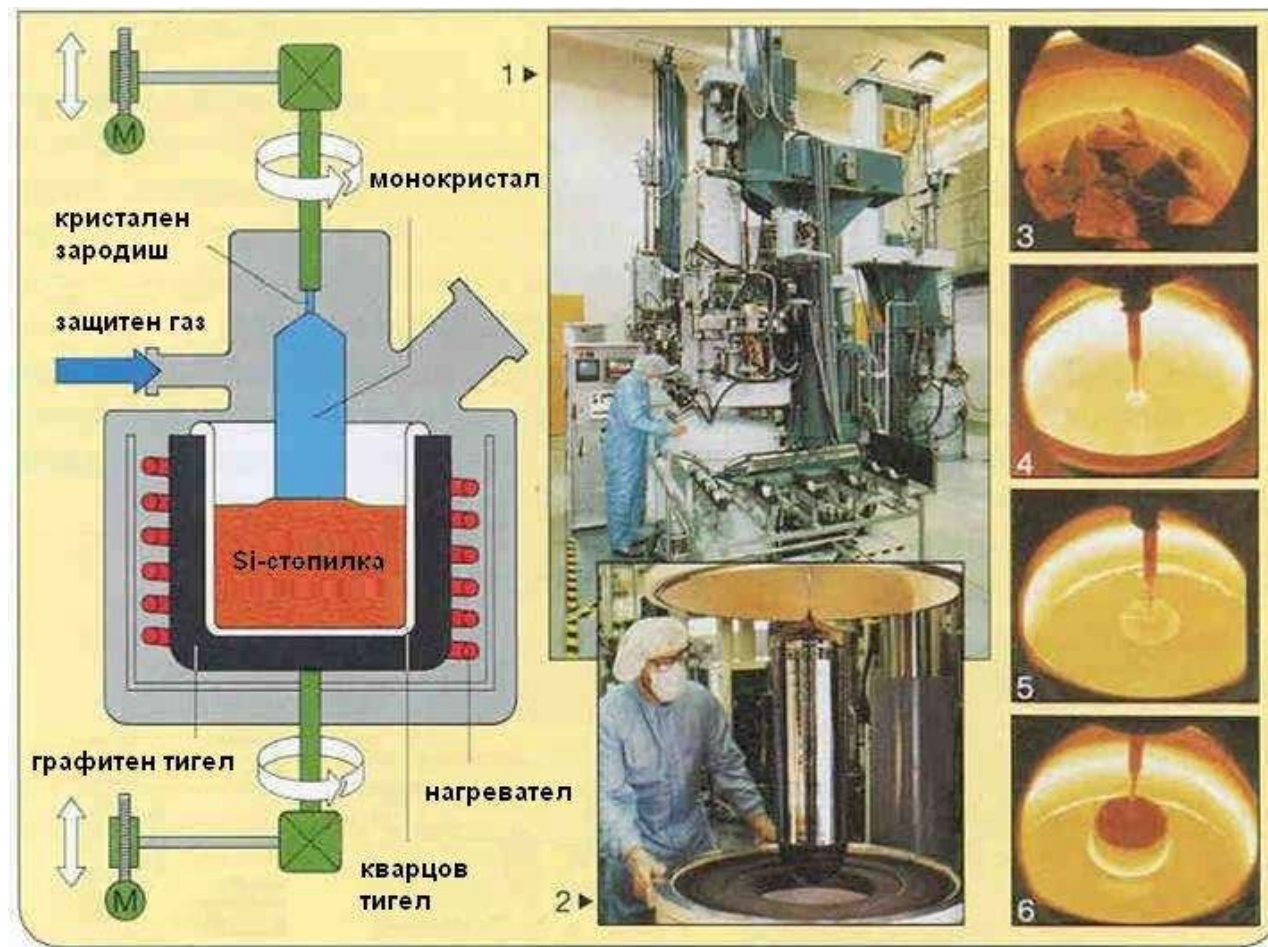

Редукция с водород

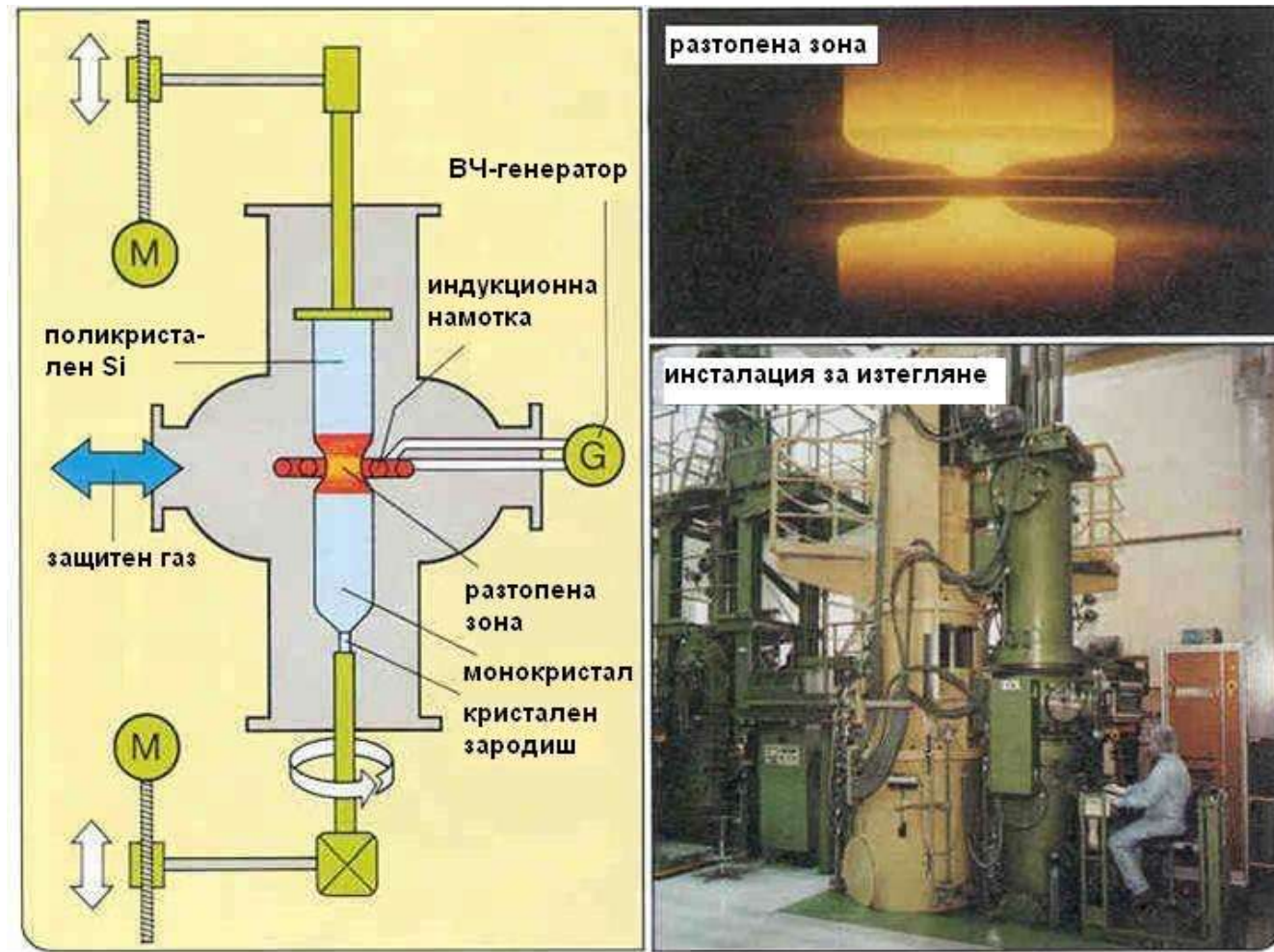
Монокристален Si

Изтегляне от стопилка (полския учен Ян Чохралски) 90 %

Монокристален Si

Изтегляне на разтопената зона 10 %

Монокристален Si

диаметър 20 (30) cm и дължина до 2 m

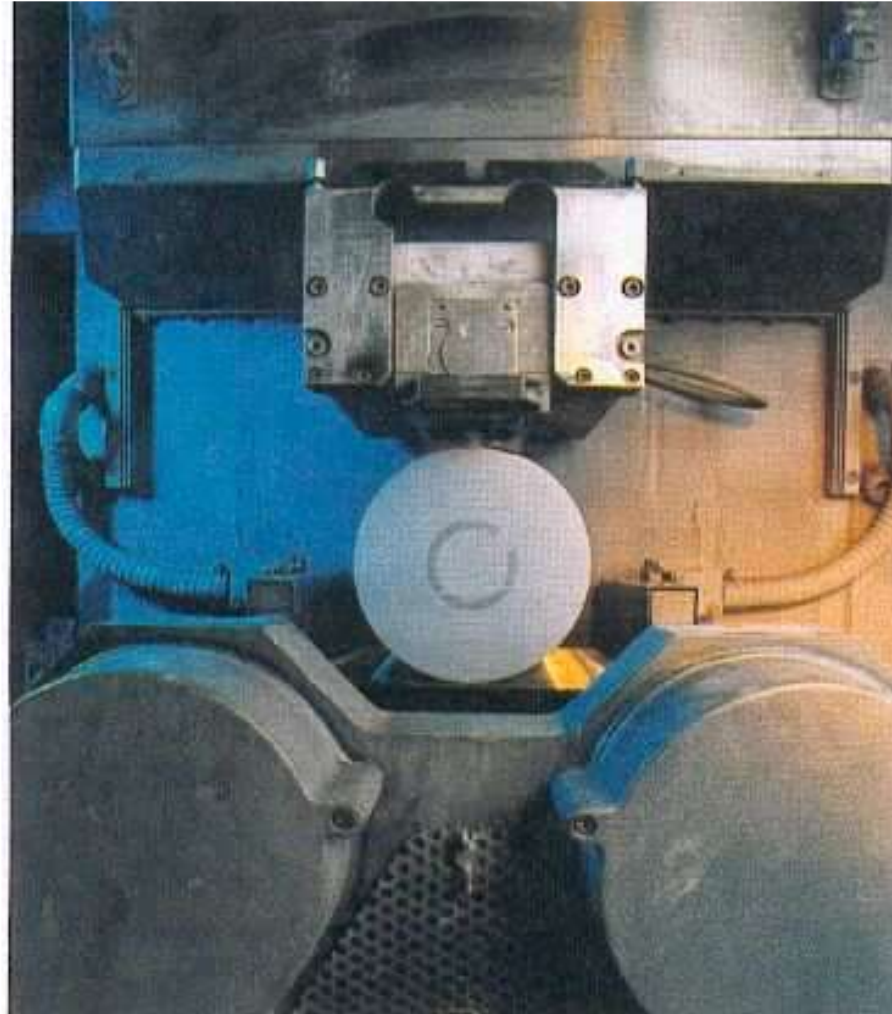

Обработка на монокристалния Si

Шлифоване до
необходимия диаметър

Нарязване на шайби с деб.
~ 0,5 mm

Обработка на шайбите

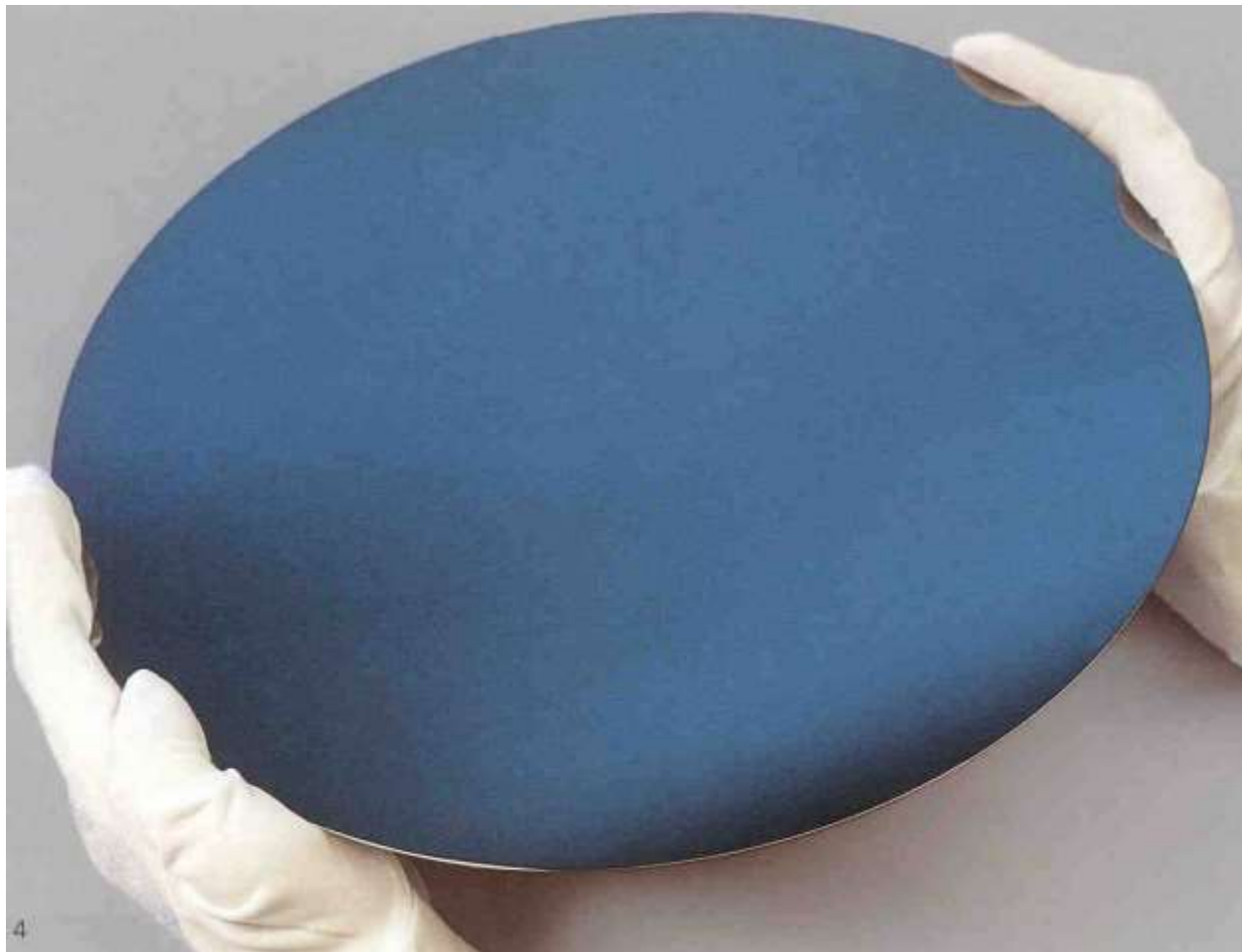

Лепинговане(процес на обработка на материалите, при която две повърхности се трият една в друга със свободен абразив между тях), заобляне на ръбовете, почистване, ецване, полиране, докато по повърхността не останат дефекти.

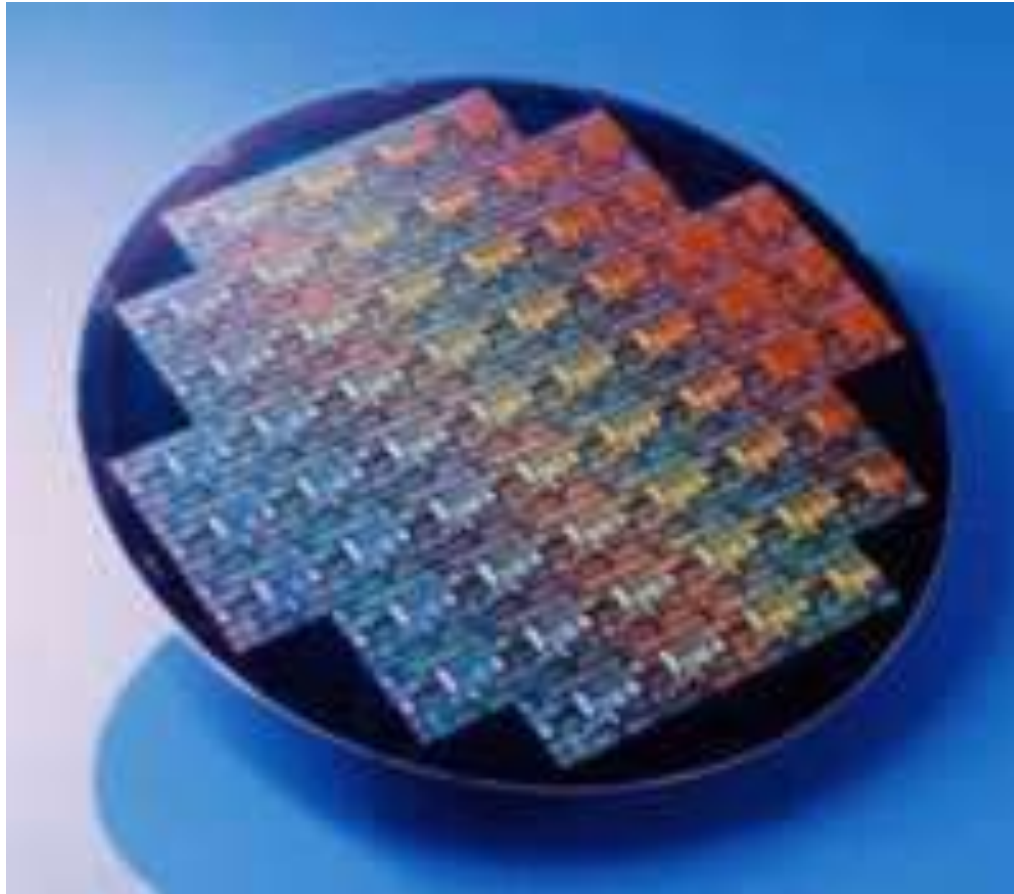
Готова шайба (300 mm)

Siltronic, 2001 г.

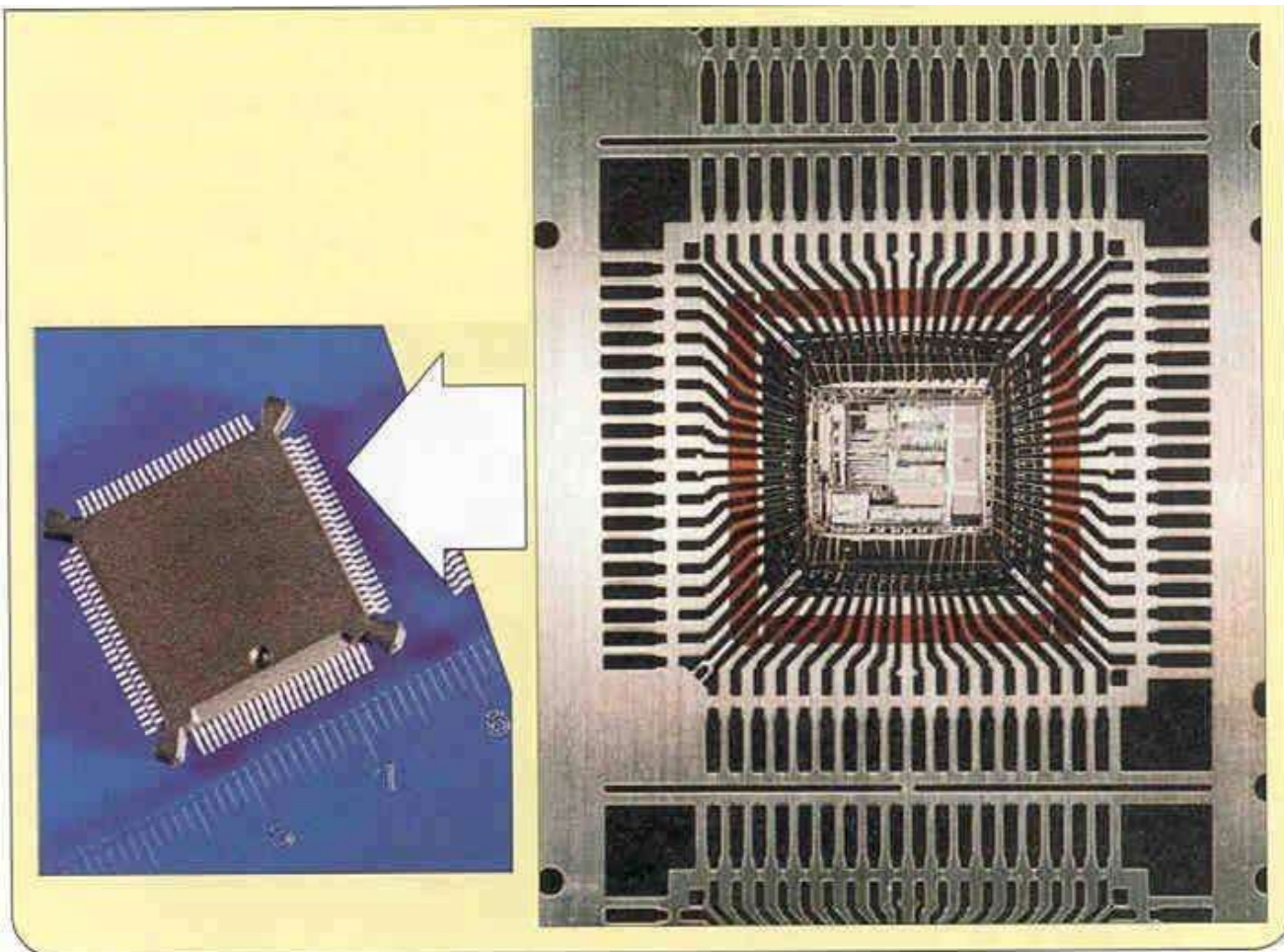
Шайба с интегрални схеми

След нарязване, интегралните схеми (чиповете) се монтират в корпус

Монтаж на интегралните схеми

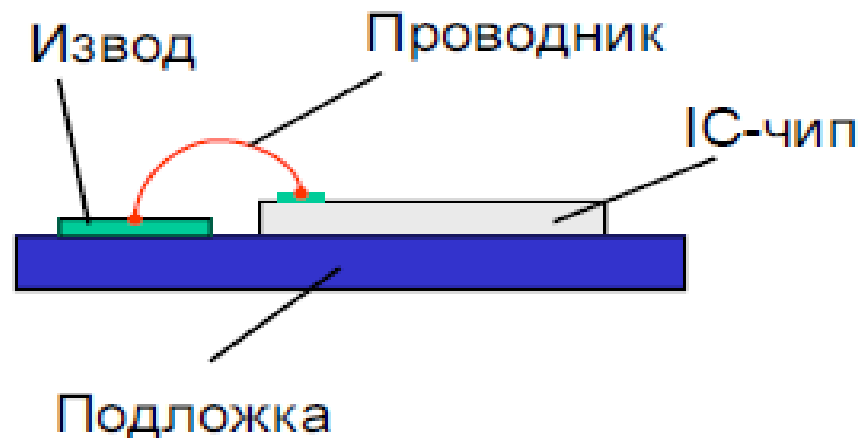

- Центриране на чиповете
- Бондиране
- Пресоване на пластмасовия корпус

Бондиране

□ Под бондиране се разбира свързването на съответните точки от чипа с изводите посредством тънък проводник

➤ Wire bonding

Производство на чист силиции - видео

<https://youtu.be/aWVywhzuHnQ>

<https://youtu.be/Q5paWn7bFg4>

https://www.youtube.com/watch?v=_VMYPLXnd7E

<https://www.vesti.bg/bulgaria/v-telefona-vi-ima-ot-bialoto-zlato-koe-e-to-6101801>

